

להקת-ריקוד מסנגאל - אך הצנזור מחנגד לעידום?

אפריקה!

שחיהן המגולים של הרקדניות הן לטעם הטוב או למוסר הציבורי. שבִּישֵׂרָאֵל, המתגדרת בנוצות של זרבות מערב, עדיין שולטים המושׁ מתחסדים של קרתנות-לשמה ובמור אלה העירום הוא נקודת התורפה ה־ ביותר. די לסקור את מוקדי ההת־ בחיי הביזור של החברה הישראלית ייכח שההתרגשויות אינן נגרמות ים או הערכות — אלא בנושא

מרות לא רק בעתונות ובקהל הישראלי, אלא גם בקרב הלהקה ורקדניה. יתכן כי הצנזורה הישראלית היתה חושבת להשתמש באותו פתרון גם לגבי להקת המחול ה־ סנגאלית, אלא שבמקרה זה קיימים שיקולים נוספים המסבכים את הבעיה.

כי להקת המחול הסנגאלית אינה רק עוד להקת בידור שהובאה על ידי אמרגן פרטי לצורך עשיית רווחים. לביקורה בארץ הוענקה משמעות פוליטית עד כדי כך ש־ מלבד השגרירות הצרפתית בישראל, המדי־ נה ממנה קיבלה סנגאל את עצמאותה, הע־ ניק גם משרד החוץ הישראלי את חסותו להופעתה.

לא בכל יום מעניק משרד החוץ חסות כזאת. מדוע זכתה לכך דווקא הלהקה הסנ־ גאלית?

בני סנגאל, המדינה האפריקאית שהיתה מושבה צרפתית ושמספר תושביה הוא כ־ מספר תושבי ישראל בערך, ידועים בחיבתם המיוחדת למוסיקה ורקוד. חוקר צרפתי בשם מולי שביקר בסנגאל בתחילת המאה ה־19, ציין במחקרו כי בני שבט האולוף, הגדול בשלושת השבטים בסנגאל הם ה־ שבט המפורסם ביותר בחיבתו למוסיקה. הערכה זו לא נבעה כל כך מחושו ה־ מוסיקאלי של מולי כמו מהעובדה ש־ שירתם, ריקודיהם ורעם התופים של בני האולוף, לא איפשרו לחוקר לישון בלילות. המוסיקה והריקוד אינם רק אמצעי ב־ טוי אמנותי עבור בני סנגאל. כמו לכל

האפריקאים היא חלק מחיי היומיום שלהם. את האיכרים הסנגלים אפשר לשמוע, למשל, כשהם שרים בשעת עבודתם המפרכת בשדות. וזה אינו אמצעי בידור בלבד, אלא צורך היוני כדי להסיח את דעתם מהחום, האבק והחדגוניות שבעבודה.

*** טאפיטאם שד פילים ***

ר סנגאליים הניצו מהר מאוד למסקנה, שמה שעניין בשעתו את האנתרופולוגים האירופיים, שבאו לתהות על מהותו של ההוי הסנגאלי, יכול למשוך גם כיום קהל מערבי ולמלא קופות. זמן קצר אחריו סנגאל קיבלה את עצמאותה, אורגנה בה להקת המחול הלאומית. אירגן אותה ומנהל אותה מוריס סנור, שסייר לאירכה ולרוחבה של הארץ ובחר לעצמו ארבעים רקדנים ונגנים. איש מהם לא היה ואינו אמן מקצועי. יש בהם פקידות, מכונאים ואפילו שוטר אחד. יחד הם מופיעים

כמו בנית

מחוללת רקדנית סנגאלית זו לקצב תופי הטאפיטאם עליהם מקישים חבריה. לגביה זו אינה הופעת חשפנות אלא הצורה הטבעית בה נהגה גם לרקוד בכפרה לפני שצורפה ללהקה. רוב בני הלהקה אינם ידועים את גילם המדויק.

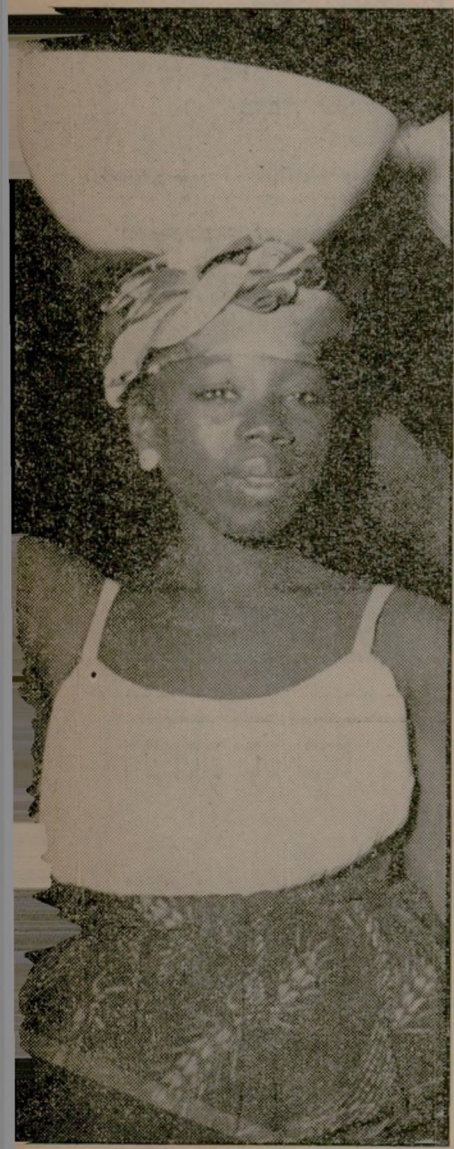
בתכנית הממחישה לעיני ולאזני הצופה המערבי את הלהט, המיקצב ושמתח־החיים של בני אפריקה. נגני הלהקה מנגנים על כלים מקוריים כמו גיטרות ענקיות, נבלים בעלי צורה מיוחדת והולמים בתופי טאפיטאם עליהם מתוחים עורות פילים, אותם יש לחמם לאש־להבות לפני ההופעה, כדי שיקבלו את הצליל המיוחד. תלבושותיהם עשויות כולם מבגדים ססגוניים מצויירים, שהם הבדים המקובלים ללבוש בסנגאל. רקדני הלהקה מצטיינים בטכניקת מחול שהלהי־ בה את מבקרי הריקוד באירופה.

חזיהן המגולים של הרקדניות שבלהקה, שכמה מהן הן יפהפיות שובות־ציון, משמ־ שים מוקד משיכה לעיני הצופים המער־ ביים רק ברגעים הראשונים של ההצגה. לקצב תופי הטאפיטאם וללהט המחול המ־ המם הופך העירום לחלק של התמונה ה־ כללית על הבמה וחול להיות פרט מודגש.

אולם לא עובדות אלו הן העשויות ל־ המריץ את הצנזורים הישראלים להתיר את ההופעות המקוריות של הסנגאליים. הסיבה נעוצה במקום אחר. מוריס סנור, מנהל הלהקה, הוא דורנו של נשיא סנגאל ולהקתו זכתה להכרה כלהקה רשמית של משרד החינוך והתרבות הסנגאלי. כל פגי־ עה בלהקה או באנשיה עלולה, איפוא, לג־ רום בעקיפין למתיחות ביחסים הידודתיים השוררים בין ישראל למדינה אפריקאית זו, הנמנית על גוש המדינות האפריקאיות הנתונות להשפעתה של צרפת. מסיבה זו היה משרד החוץ מעונין בביקור הלהקה עד כדי הענקת חסותו לה ויפעיל את לחצו כדי שהצנזורה לא תערים קשיים בביקורה של הלהקה בארץ.

אך גם, אם וכאשר תתיר הצנזורה לקהל הישראלי לחוות בבנות סנגאל הערומות למחצה, בשם ידידות ישראל־אפריקה, עדיין אין זאת אומרת שאכן יוכלו להופיע בצד־ רה כזאת. כי מלבד הצנזורה יש עוד לאר־ גונים ומוסדות אחרים מה לומר בנושא זה. כך, למשל, יכול כל נציג דתי בעיריה כלשהי להרים את קולו נגד ״השחתת המוסר״ שבהופעת הלהקה. ומה שגרוע ומסוכן יותר — קרוב לוודאי שבעלי אול־ מות מסויימים, בהם מתכוננת הלהקה ל־ הופיע, יסרבו להשכיר את האולמות כדי לא להסתבך עם חוגים דתיים.

הופעת הלהקה הסנגאלית תהיה, איפוא, המבחן בהתמודדות שבין התבונה וההגיון לבין הקרתנות.

זאפריקאית בעולם. האם ידרשו מהם עכשיו להתכסות בארץ?

בניסוי

אחת מבנות הלהקה הסנ־ גאלית בתלבושת מליאה, הנלבשת בריקוד המציין הווי סנגאלי מיוחד.